

Saksbehandler:
carine.gronholz@udir.no

Referanse:
2024/6072

Referat fra møte i faglig råd for teknologi- og industrifag

Dato: 05.12.2024, kl. 09:00 – 11:00

Sted: Teams

Rådsmedlemmer:

Medlem	Varamedlem	Deltok på møtet
Arbeidstakersiden		
Kristian Ilnér Fellesforbundet	Peter Hansen Fellesforbundet	Kristian Ilnér Fellesforbundet
Cathrine Ulvøy Fellesforbundet	Kai Johansen Fellesforbundet	Forfall
Kim Tomas Klevengen Forbundet Styrke	Barbro Auestad Forbundet Styrke	Kim Tomas Klevengen Forbundet Styrke
Håvard Bovim Galtestad Yrkestrafikkforbundet	Vara mangler	Håvard Bovim Galtestad Yrkestrafikkforbundet
Gunnar Amland Norsk Sjømannsforbund	Arne Presterud Norsk Sjømannsforbund	Forfall
Bendik Flomstad Fagforbundet	Roy Rindal Fagforbundet	Bendik Flomstad Fagforbundet
Arbeidsgiversiden		
Tone Kjertsi Belsby Norsk Industri	Vidar Lande Norsk Industri	Vidar Lande Norsk Industri
Asbjørn Hia Norsk Industri	Tove Lange NHO Mat og Drikke	Asbjørn Hia Norsk Industri
Evelyn Blom-Dahl NHO Sjøfart	Elin Gudmundsen KS	Forfall
Benedikte Abrahamsen Offshore Norge	Bergljot Emilie Attwooll Offshore Norge	Benedikte Abrahamsen Offshore Norge
Jone Klingsheim Norges Lastebileier-Forbund	Leif Aasum Spekter	Jone Klingsheim Norges Lastebileier-Forbund
Vidar Strande Norges Bilbransjeforbund	Egil Steinsland Norges Bilbransjeforbund	Vidar Strande Norges Bilbransjeforbund
Skoleeier		
Kristina Rabe KS	Jan Erik Rismyhr KS	Kristina Rabe KS
Sissel Brusegård KS	Rolf Årdal KS	Sissel Brusegård KS
Lærerorganisasjon		
Erik Lysenstøen Utdanningsforbundet	Jens Are Jensen Utdanningsforbundet	Erik Lysenstøen Utdanningsforbundet
Liv Bertelsen Utdanningsforbundet	Vidar Karlsen Utdanningsforbundet	Meldt forfall

Ellen Møller Skolenes Landsforbund	Roar Danielsberg Skolenes Landsforbund	Ellen Møller Skolenes Landsforbund
Elevrepresentasjon		
Casper Clausen Elevorganisasjonen	Ingen vararepresentasjon	Forfall
Andre organisasjoner		
Carl Fredrik Nordstrand Forsvaret (observatør)	Ingen vararepresentasjon	Forfall
Utdanningsdirektoratet		
Carine Gronholz		Carine Gronholz
Jorunn Teien Leegaard, sak 74		Jorunn Teien Leegaard
Eivind Bratberg, sak 76d		Eivind Bratberg

Dagsorden:

- Sak 71/2024 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 72/2024 Kvalitetssikring av utkast til Europass fagbeskrivelser for vg3 industrimekanikerfaget og vg3 yrkessjåførfaget
- Sak 73/2024 Behov for klagenemnder i vg3 børsemakerfaget og vg3 industrisnekkerfaget
- Sak 74/2024 Forslag fra NHO Service og handel om kompetansebehov i tekstilreparasjon
- Sak 75/2024 Vg3 produksjonsteknikk som mulig lærefag for lærebedrifter innen keramikkproduksjon?
- Sak 76/2024 Orienteringssaker
- Praktiske orienteringer
  - Utviklingsredegjørelsene er levert
  - Lærlingundersøkelsen 2024
  - Privatisteksamener i 2023–24
  - Evalueringen av fagfornyelsen yrkesfag: Delrapport 3 om overgang til opplæring i bedrift
- Sak 77/2024 Status pågående endringsforslag
- Sak 78/2024 Eventuelt

71/2024 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak

FRTEK godkjente innkalling og dagsorden.

72/2024 Kvalitetssikring av utkast til Europass fagbeskrivelser for vg3 industrimekanikerfaget og vg3 yrkessjåførfaget

Introduksjon

Oppfølging av sak 32-2024 i rådsmøtet 30/5-24, der rådet skulle velge 3-5 lærefag for utvikling av Europass fagbeskrivelser. Nå er utkastene til Europass fagbeskrivelsene for vg3 industrimekanikerfaget og vg3 yrkessjåførfaget klare. FRTEK kvalitetssikret utkastene. Rådet er enige om at regelverk som regulerer arbeidsforhold i Norge og kompetansemål innen HMS ikke trenger å

være en del av fagbeskrivelsene. Formålet med beskrivelsene er at andre europeiske land skal få et innblikk i fagene; det er derfor viktig å ha med de fagspesifikke kompetansemålene, ikke de generelle.

Frist: 13. desember 2024 til carine.gronholz@udir.no

Vedtak

FRTEK stiller seg bak utkastet til Europass fagbeskrivelsen for vg3 yrkessjåførfaget. Vedr. utkastet til Europass fagbeskrivelsen for vg3 industrimekanikerfaget, foreslår FRTEK å ta ut følgende kompetansemål:

- gjøre rede for partssamarbeidet i bedriften og reflektere over arbeidsgivers og arbeidstakers plikter og rettigheter og over hvilke krav og forventninger som stilles til et likeverdig og inkluderende arbeidsliv

Videre foreslår FRTEK å ta med følgende kompetansemål:

- gjennomføre endringer i parametre og vurdere resultatet ved betjening av utstyr i analoge og digitalt styrte prosesser tilgjengelig i bedriften

73/2024 Behov for klagenemnder i vg3 børsemakerfaget og vg3 industrisnekkerfaget

Viser til utestående bestilling fra rådsmøtet 4/9-24.

Udir ønsker at FRTEK kan foreslå kandidater som kan sitte i klagenemnd, der det fra før av ikke er klagenemnd til fag- og svenneprøven. Kristian Ilner (Fellesforbundet) har funnet kandidater til klagenemnd i vg3 børsemakerfaget. Det gjenstår to fagpersoner til klagenemnd i vg3 industrisnekkerfaget, men AU har funnet aktuelle fagmiljøer og følger opp saken videre.

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

74/2024 Forslag fra NHO Service og handel om kompetansebehov i tekstilreparasjon

Introduksjon

Jorunn Teien Leegaard (Udir) orienterte om saken. NHO Service og Handel, herunder Bransjeforeningen Handel ønsker opprettelse av et lærefag i «Tekstilreparatørfaget» som et særløps- eller fordypningsfag under vg2 søm & tekstilhåndverk (i utdanningsprogrammet håndverk, design og produktutvikling, HDP). Forslagsstiller mener det er et stort og presserende behov for en spesialisering innenfor vg2 søm og tekstil, HDP. Tekstilbransjen står overfor en betydelig mangel på fagutdannede som kan utføre sirkulære tiltak som reparasjoner og gjenbruk. Dette skyldes delvis en mangel på forståelse av de praktiske aspektene ved yrket. Et spesialisert fagbrev vil sikre at studentene får den nødvendige opplæringen for å bli kompetente fagfolk i tekstilreparasjon, noe som vil bidra til å møte etterspørselen i markedet. Udir ønsker at FREK også gir en vurdering av forslaget grunnet faglig slektskap gjennom vg3 industritekstilfaget. Se også vedlagte presentasjon.

Diskusjon og innspill fra rådet

- Industritekstilfagene handler om fremstilling av stoffer og tekstiler, jobber med tekstilråvaren.
- Spørsmål om tekstilreparasjon er for smalt, ligger vel innen skredderfaget?

- Kan kanskje kobles til diskusjoner FRTEK hadde i tilknytning til læreplanen i bilpleiefaget, der bransjen og rådet ble enige om at reparasjon av interiør (herunder reparasjon av bilseter og tekstil) ikke er noe som skjer i praksis hos de bedriftene som tilbyr bilpleie. Slike reparasjoner utføres stort sett hos andre aktører med spisskompetanse på dette; der vg3 bilsalmakerfaget er relevant.
- Representant fra Fagforbundet som jobber med gjenvinningsbransjen støtter initiativet; sirkulærøkonomi krever at vi gjør noe på en annen måte enn i dag. Reparasjon er et område der vi trenger både ny kompetanse og mange nye folk.
- Innspill fra Norsk Industri om å snakke med Teko; bransjeforening for norske tekstil-, konfeksjons-, sko- og sportsutstysproducenter (svar fra Jorunn Leegaard om at de allerede er involvert)
- Hva med andre tekstiler enn det vi har på oss av klær? Kan bli et mye større fag dersom man utvider det. Finnes mange små aktører som tilbyr reparasjon i butikk. Synd at ikke de får mulighet til fagbrev per i dag.
- Viktig at det ikke blir en utvanning av andre fag.
- Sykkelreparasjon er også et relativt nytt fag innen TEK (viser at reparasjon er viktig).
- Man burde få symaskinen tilbake i skolen.

Vedlegg: [74-2024_Forslag_tekstilreparatørfaget_2024.pdf](#)

Vedtak

FRTEK støtter initiativet, men har ikke godt nok innblikk i saken til å ha en formening om dette bør være et eget lærefag eller ikke, og viser til innspillene fra diskusjonen. FRTEK er enige at et evt. nytt fag eller fordypning innen tekstilreparasjon bør legges til utdanningsprogrammet for HDP.

75/2024 Vg3 produksjonsteknikk som mulig lærefag for lærebedrifter innen keramikk-produksjon?

Kim Tomas Klevengen (Fagforbundet Styrke) orienterer om møte mellom representanter fra Porsgrund Porselen, Figjo og Norsk Teknisk Porselen, Norsk Industri og Fagforbundet Styrke. De tre aktørene ønsket i utgangspunktet et helt nytt lærefag (historikk: På 1900-tallet fantes det fagbrev innen keramisk forming og keramisk dekorering), men så ble det diskutert om lærefaget i vg3 produksjonsteknikkfaget kunne være relevant for bedriftenes produksjon. Noen problemstillinger/temaer som kom opp på møtet det refereres til:

- Trolig mange voksne kandidater
- Mulig behov for mer opplæring i skole
- Mot slutten av opplæringen vil det være behov for en spesialisering

Aktørene skal møtes igjen den 14. januar for å se nærmere på læreplanen i vg3 produksjonsteknikkfaget.

Diskusjon og innspill fra rådsmøtet

- Keramikerfaget finnes i HDP (særløp, 1+3), forslag om å invitere fagpersoner fra FRHDP og Udir til møtet
- Paralleller til utredning om det tidligere *glasshåndverkerfaget* som ivaretok både den håndverksfaglige og industrielle delen av faget. Gjennom fagfornyelsen ble faget endret til *glassblåserfaget* som er mer rendyrket mot håndverksdelen av faget. Det kommer en høring om et forslag om et nytt lærefag for den industrielle eller «kalde» delen av faget, altså primær bearbeiding av glassproduktene.
- Viktig å ivareta produksjon innen keramikk i Norge, lange tradisjoner, fagbrev vil heve bedriftenes varemerke, det ligger et verdi-valg i dette forslaget

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

76/2024 Orienteringssaker

a) Praktiske orienteringer

- Nye rådsmedlemmer:
  - Norsk Industri: Hans Petter Bøe Rebo har gått ut av rådet og er erstattet med: Asbjørn Hia
  - Vara-representanter:
    - Ny vara for Kim Tomas Klevengen i Fagforbundet Styrke: Barbro Auestad (erstattet Nina B. Helland)
    - Mangler vara for Håvard Bovim Galtestad (Yrkestrafikkforbundet). Tidligere vara, Karina Veum, fra Norsk Arbeidsmannsforbund har sluttet. LO har ikke lykket i å finne en erstatter. Avventes til ny oppnevningsperiode.
    - Observatør fra Forsvaret Carl Fredrik Nordstrand har vært på sjøen og har ikke kunnet delta på lenge. Tilbake nå, men er forhindret fra å delta på dagens møte.
- Rådsmøter våren 2025
  - 5. februar | Udir | 9-15
  - 9. april | Teams | 9-12
    - Mulig alternativ: Ila Yrkes-NM 1.-3. april
  - 11. juni | Udir | 9-15 inkl. sommeravslutning og markering av oppnevningsperioden

b) Utviklingsredegjørelsene er levert

De 10 faglige rådene har levert utviklingsredegjørelsene sine til Udir. Det blir digital publisering av redegjørelsene på udir.no i starten av 2025. Udir vil gå gjennom redegjørelsene og komme tilbake til rådene med plan for videre oppfølging. Gratulerer med leveransen!

Vedlegg: [Faglig råd for teknologi- og industrifag_Utviklingsredegjørelse 2024.pdf](#)

c) Lærlingundersøkelsen 2024

Undersøkelsen viser at de aller fleste lærlinger trives på arbeidsplassen og er motiverte for å lære. 76 prosent gleder seg til å gå på jobb i lærebedriften.

Vedlegg:

- [Lærlingene gleder seg til å gå på jobb | udir.no](#)
- [Presentasjon med noen tall for TEK-fagene](#)

d) Privatisteksamener i 2023–24

Det ble avlagt 103 800 privatisteksamener skoleåret 2023–24. Dette er en svak økning på 1 400 fra forrige skoleår. Via lenken nedenfor kan man søke i Udires statistikkbank for resultater på skriftlig eksamen for praksiskandidater innenfor de enkelte utdanningsprogrammene.

Vedlegg: [En liten økning i avlagte privatisteksamener | udir.no; 76-2024 d\) Presentasjon tall fra privatisteksamen.pptx](#)

e) Evalueringen av fagfornyelsen yrkesfag: Delrapport 3 om overgang til opplæring i bedrift

De reviderte læreplanene for yrkesfagene fremhever praktisk opplæring og styrker forbindelsen mellom lærlingene og arbeidsmarkedet. Denne tilnærmingen blir godt mottatt av lærebedrifter og inspirerer lærlingene til større engasjement.

Vedlegg: [Fra klasserom til arbeidsplass: Hvordan nye læreplaner former fremtidens yrkesfag | Udir.no](#)

Vedtak

FRTEK tok sakene 76-2024, a-d til orientering.

77/2024 Status pågående endringsforslag

Kort orientering om status i pågående endringsforslag:

- **Vg3 platearbeiderfaget: Forlag om å endre navn til vg3 metallkonstruksjonsfaget**
Saken er ferdigstilt til høring, men skal til endelig leder-godkjenning i Udir og KD før den kan sendes på 3 måneders høring. Dersom høringen tilsier en navneendring, vil endringen tre i kraft skoleåret 2026/27 og gjøres kjent i god tid før søknadsfristen 1. mars 2026.
- **Vg3 Yrkessjåførfaget: Kryssløp fra SSR og dobbel førekortpakke (SSR, TEK)**
Innspillene fra FRTEK tas inn i utredningsarbeidet. Saksbehandler i Udir kommer tilbake til FRTEK våren 2025.
- **Forslag om nytt lærefag innen bil-demontering**
Forslagsstiller har utarbeidet mer informasjon om bransjen samt skrevet et utkast til beskrivelse av yrkesutøvelsen/ forslag til mulige kompetansemål i et evt. nytt lærefag. Udir jobber videre med dette og tar et oppfølgingsmøte med Vidar Strande og Ellen Møller i FRTEK på nyåret, før saken løftes for FREK førstkommende rådsmøte den 5/2-24.
- **Vg3 CNC-maskineringsfaget: Læreplantolkning**
Saken er drøftet på et fagmøte i Udir, der det var bred enighet om at delen «Om faget» i læreplanen ikke kan være mer detaljert enn kompetansemålene. Videre ble det understreket at det er viktig å utrede om detaljer rundt produksjonsmåte og konkrete prosesser i læreplanen kan bety at andre (og spesielt mindre) lærebedrifter ikke kan være lærebedrifter i faget lenger. I det videre vil saksbehandlerne gå i dialog med bl.a. eksamensnemnda, fylkeskommuner, lærebedrifter og samarbeidsorganer i fylker der faget har god representasjon for å kartlegge om det er ulike definisjoner av faget.
- **Forslag om nytt lærefag innen byggheis (ED, TEK, BA)**
Pågående sondering om hvor/i hvilket utdanningsprogram kompetansen hører hjemme. Foreløpig dialogmøter i mindre fora med AU fra de tre relevante rådene.
- **Forslag om nytt lærefag innen lokaldistribusjon og varetransport (SSR, TEK)**
Foreløpig dialogmøter i mindre fora med AU fra de tre relevante rådene. Saksbehandler i Udir har invitert til et dialogmøte med bl.a. forslagsstiller og representanter fra FRSSR og FRTEK i januar.
- **Manglende rekruttering til vg3 landbruksmaskinmekanikerfaget: forslag om f.eks. kryssløp fra vg2 kjøretøy og/eller vg2 industriteknologi**
Manglende tilbakemelding fra forslagsstiller. Forslaget er ikke videre utredet. Følges opp på nyåret igjen.
- **Forslag om nytt lærefag: Småmaskintekniker (ED, NA, TEK)**
Saksbehandler i Udir ser på kompetanse som kan være dekket av andre lærefag og ser på problemstillingen knyttet til yrker som har kompetansebehov på tvers av flere fagbrev.
- **Utredning om de grafiske fagene (FBIE, TEK, IM)**
Saksbehandler i Udir sammenstiller innspill som har kommet inn fra de tre rådene samt andre aktører og utvikler forslag til egnede tiltak.